Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA-BORDONAS [*MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2021. gada 29. aprīlī [1]

Lieta C-301/20

UE,

HC

pret

Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG,

piedaloties

VJ mantojumam

(*Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Regula (ES) Nr. 650/2012 – Eiropas mantošanas apliecība – Tādas apliecinātas kopijas derīgums, kurā nav norādīts derīguma termiņa beigu datums – Apliecības sekas attiecībā uz tajā minētajām personām, kuras nav pieprasījušas tās izdošanu – Kopijas derīguma izvērtēšanas brīdis

1. Ar Regulu (ES) Nr. 650/2012 [2] iekšējam tirgum tiek izveidota Eiropas mantošanas apliecība un sīki reglamentēta tās izdošanas kārtība un sekas. Tās mērķis ir ļaut mantiniekiem, legātāriem, testamentu izpildītājiem vai mantojuma pārvaldniekiem viegli pierādīt savu statusu vai tiesības un pilnvaras jebkurā dalībvalstī.

2. Tiesa jau vairākos spriedumos ir lēmusi par Eiropas mantošanas apliecību [3]. *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) tai tagad uzdod trīs prejudiciālus jautājumus saistībā ar tādiem šī dokumenta aspektiem, kas vēl nav aplūkoti: trešais jautājums, uz kuru, ievērojot Tiesas norādes, koncentrēšos šajos secinājumos, attiecas uz apliecības apliecinātās kopijas derīgumu laikā [4], kā arī uz to procesa brīdi, kurā tas ir jāizvērtē.

1 Oriģinālvaloda – spāņu.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi (OV 2012, L 201, 107. lpp., turpmāk tekstā – "Regula"). Tā ir piemērojama visās dalībvalstīs, izņemot Īriju un Dāniju.

3 Spriedumi, 2018. gada 1. marts, *Mahnkopf* (C-558/16, EU:C:2018:138); un 2019. gada 17. janvāris, *Brisch* (C-102/18, EU:C:2019:34).

4 Iesniedzējtiesas lēmumā, kā arī pašā Regulā runa ir par kopijas "derīguma termiņu". Varbūt būtu bijis labāk saglabāt terminu "derīgums" vienīgi attiecībā uz tādu trūkumu neesamību, kas izraisa akta spēkā neesamību, un izmantot jēdzienu "iedarbība" vai "spēkā esamība", lai atsauktos uz šī akta statusu, kas tam ļauj radīt sekas noteiktā laikposmā. Beidzoties šim laikposmam, izbeidzas akta *iedarbība*, lai arī nepastāv *spēkā neesamības* iemesli. Es tomēr šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā izmantošu abus šos jēdzienus tā, it kā tie būtu sinonīmi.

3. Gan valsts praksē, gan doktrīnā [5] pastāv atšķirīgas Regulas interpretācijas šajā jautājumā, un tas apstiprina prejudiciālā jautājuma nozīmību. Atbildot uz to, Tiesa veicinās tiesisko drošību Eiropas mantošanas apliecības kopiju izmantošanā, sekmējot to integrāciju dalībvalstu tiesību sistēmās.

I. Atbilstošās tiesību normas. Regula Nr. 650/2012

4. Saskaņā ar Regulas 7. apsvērumu:

"Būtu jāveicina iekšējā tirgus pienācīga darbība, novēršot šķēršļus, ko saistībā ar personu brīvu pārvietošanos rada grūtības izmantot savas tiesības attiecībā uz mantošanu, kurai ir pārrobežu elementi. Eiropas tiesiskuma telpā pilsoņiem ir jāvar laikus organizēt savu mantojumu. Efektīvā veidā ir jānodrošina mantinieku un legātāru, citu mirušajam tuvu personu, kā arī mantojuma kreditoru tiesības."

5. Regulas 67. apsvērumā ir paredzēts:

"Lai panāktu ātru, vienkāršu un efektīvu mantošanas lietu ar pārrobežu elementiem nokārtošanu Savienības robežās, mantiniekiem, legātāriem, testamenta izpildītājiem vai mantojuma administratoriem vajadzētu spēt vienkārši apliecināt savu statusu un/vai tiesības un pilnvaras citā dalībvalstī, piemēram, dalībvalstī, kurā atrodas mantojamais īpašums. Lai dotu viņiem iespēju to darīt, ar šo regulu būtu jāparedz vienotas formas apliecības – Eiropas mantošanas apliecības (turpmāk "apliecība") – izveidošana, ko izdod izmantošanai citā dalībvalstī. Lai ievērotu subsidiaritātes principu, apliecībai nevajadzētu aizstāt iekšējus dokumentus, kas līdzīgos nolūkos var jau pastāvēt dalībvalstīs."

6. Saskaņā ar Regulas 71. apsvērumu:

"Apliecībai vajadzētu būt vienādam spēkam visās dalībvalstīs. Tai nevajadzētu būt izpildāmam dokumentam pašai par sevi, taču tai būtu jābūt pierādījuma spēkam, un būtu jāuzskata, ka tā patiesi apliecina apstākļus, kas noteikti saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem vai saskaņā ar jebkādiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro konkrētiem apstākļiem, piemēram, pēdējās gribas rīkojumu spēkā esamībai pēc būtības. [..] Jebkurai personai, kura veic maksājumus vai nodod mantojamo īpašumu personai, kura apliecībā norādīta kā tiesīga saņemt šādus maksājumus vai īpašumu kā mantinieks vai legātārs, būtu jāpiešķir pienācīga aizsardzība, ja tā rīkojusies labticīgi, paļaujoties uz apliecībā norādītās informācijas pareizību. Tāda pati aizsardzība būtu jāpiešķir jebkurai personai, kura, paļaujoties uz apliecībā norādītās informācijas pareizību, nopērk vai saņem mantojamo īpašumu no personas, kura apliecībā norādīta kā tāda, kas ir pilnvarota atsavināt šādu īpašumu. Aizsardzība būtu jānodrošina, ja tiek iesniegtas apliecinātas kopijas, kuras joprojām ir derīgas. Tas, vai trešai personai šāda īpašuma iegūšana ir spēkā, nebūtu jānosaka šajā regulā."

7. Regulas 62. panta ("Eiropas mantošanas apliecības izveide") 1. punktā ir noteikts:

"Ar šo regulu tiek izveidota Eiropas mantošanas apliecība (turpmāk "apliecība"), ko izdod izmantošanai citā dalībvalstī un kam ir 69. pantā uzskaitītās sekas."

[5] Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, 7. un 8. punkts. Doktrīnā attiecībā uz atsaucēm uz dažādiem viedokļiem skat. Bergquist, U. "Muss ein Europäisches Nachlasszeugnis nicht nur im Zeitpunkt der Antragsstellung bei dem Grundbuchamt, sondern auch bei Vollendung der Grundbucheintragung gültig sein?", *IPRax*, 2020, 232. lpp. Diskusija, it īpaši Austrijā un Vācijā, konkrētāk attiecas uz piekļuvi zemesgrāmatām.

8. Saskaņā ar Regulas 63. pantu (“Apliecības mērķis”):

“1. Apliecību paredzēts izmantot mantiniekiem, legātāriem, kam ir tiešas mantošanas tiesības, un testamentu izpildītājiem vai mantojumu pārvaldniekiem, kam citā dalībvalstī jāatsaucas uz savu statusu vai attiecīgi jāīsteno savas tiesības kā mantiniekiem vai legātāriem un/vai savas pilnvaras kā testamentu izpildītājiem vai mantojuma pārvaldniekiem.

2. Jo īpaši apliecību var izmantot, lai apliecinātu vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem apstākļiem:

a) katra apliecībā minētā mantinieka vai – atkarībā no gadījuma – legātāra statusu un/vai tiesības un to attiecīgās mantojuma daļas;

b) konkrētas mantas vai konkrētu mantu, kas veido daļu no mantojuma, piešķiršanu mantiniekam(-iem) vai – atkarībā no gadījuma – legātāram(-iem), kas minēts(-i) apliecībā;

c) apliecībā minētās personas pilnvaras izpildīt testamentu vai pārvaldīt mantojumu.”

9. Regulas 65. panta (“Apliecības pieteikums”) 1. punktā ir paredzēts:

“Apliecību izdod pēc jebkuras 63. panta 1. punktā minētās personas pieteikuma (turpmāk “pieteikuma iesniedzējs”).”

10. Tās 69. pantā (“Apliecības spēks”) ir noteikts:

“1. Apliecība bez kādas īpašas procedūras ir spēkā visās dalībvalstīs.

2. Tiek pieņemts, ka apliecībā precīzi uzrādīti apstākļi, kuri konstatēti saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem vai saskaņā ar jebkādiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro konkrētiem apstākļiem. Tiek uzskatīts, ka personai, kura apliecībā minēta kā mantinieks, legātārs, testamenta izpildītājs vai mantojuma pārvaldnieks, ir apliecībā minētais statuss un/vai ir tiesības vai pilnvaras, kas norādītas apliecībā, bez nekādiem citiem nosacījumiem un/vai ierobežojumiem, kas saistīti ar minētajām tiesībām vai pilnvarām, kā vien tie, kas norādīti apliecībā.

3. Tiek uzskatīts, ka jebkura persona, kura, rīkojoties uz apliecībā apstiprinātās informācijas pamata, veic maksājumus vai nodod īpašumu personai, kas apliecībā minēta kā tāda, kura ir pilnvarota pieņemt maksājumu vai īpašumu, ir veikusi darījumu ar personu, kas ir pilnvarota pieņemt maksājumu vai īpašumu, izņemot, ja tā zina, ka apliecības saturs neatbilst patiesībai, vai ja tā par to nezina rupjas nolaidības dēļ.

[..].”

11. Saskaņā ar Regulas 70. pantu (“Apliecības apliecinātas kopijas”):

“1. Izdevējiestāde patur apliecības oriģinālu un izsniedz vienu vai vairākas apliecinātas kopijas pieteikuma iesniedzējam un jebkurai citai personai, kas uzrāda likumīgu interesi.

2. Izdevējiestāde 71. panta 3. punkta un 73. panta 2. punkta vajadzībām glabā to personu sarakstu, kurām saskaņā ar 1. punktu ir izsniegtas apliecinātas kopijas.

3. Izsniegtās apliecinātās kopijas ir derīgas ierobežotā sešu mēnešu laikposmā, kas apliecinātajā kopijā norādāms kā derīguma termiņa beigu datums. Izņēmuma gadījumos, kas pienācīgi pamatoti, izdevējiestāde var atkāpjoties izlemt, ka derīguma termiņš ir garāks. Kad ir beidzies šis laikposms, jebkurai personai, kuras rīcībā ir apliecināta kopija, lai apliecību varētu izmantot 63. pantā norādītajiem mērķiem, ir jāpiesakās apliecinātās kopijas derīguma termiņa pagarinājumam vai jāpieprasa no izdevējiestādes jauna apliecināta kopija."

12. Saskaņā ar tās 71. pantu ("Apliecības labošana, grozīšana vai atsaukšana"):

"1. Pārrakstīšanās kļūdas gadījumā izdevējiestāde pēc jebkuras personas lūguma, kura uzrāda likumīgu interesi, vai pēc pašas iniciatīvas izdara apliecībā labojumu.

2. Izdevējiestāde pēc jebkuras personas lūguma, kura uzrāda likumīgu interesi, vai, ja tas iespējams saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, pēc pašas iniciatīvas groza vai atsauc apliecību, ja ir konstatēts, ka apliecība vai atsevišķi tajā minētie apstākļi neatbilst patiesībai.

3. Par visiem apliecības labojumiem un grozījumiem vai tās atsaukšanu izdevējiestāde nekavējoties informē visas personas, kam saskaņā ar 70. panta 1. punktu izsniegtas apliecības apliecinātas kopijas."

II. Faktiskie apstākļi, lieta un prejudiciālais jautājums

13. Strīds ir par pretendentu pieteikumu izsniegt deponētos līdzekļus, ko tiesa pieņēmusi aizgādnībā [6].

14. Sākotnējais deponents, HC un UE tēvs, nomira 2017. gada 5. maijā. Viņa pēdējā pastāvīgā dzīvesvieta bija Spānijā, un viņa mantojuma kārtošana notika šajā valstī pie notāra atbilstoši Spānijas tiesībām.

15. Lai pierādītu Austrijā, ka viņi katrs manto pusi no sava tēva (sākotnējais deponents) mantas, HC un UE iesniedza Eiropas mantošanas apliecības apliecinātu kopiju, ko Spānijas notārs izsniedzis saskaņā ar Regulas 62. un nākamajiem pantiem.

16. Apliecību Spānijas notārs izdeva pēc HC pieprasījuma saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1329/2014 V veidlapu [7]. UE vārds ir norādīts minētās veidlapas IV pielikumā līdzās HC vārdam, un abi ir minēti kā personas, kas manto pusi no mantas.

17. Attiecīgajā apstiprinātās kopijas ailē (rubrika "Kopija derīga līdz") [8] tika norādīts, ka tā ir derīga uz nenoteiktu laiku.

18. Ar 2018. gada 17. septembra nolēmumu *Bezirksgericht Bregenz* (Brēgencas pirmās instances tiesa, Austrija) noraidīja pieteikumu par deponēto līdzekļu izsniegšanu.

[6] Deponētāja ir banka (*Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG*, 6900 Brēgenca (Austrija)), kura lūdza nodot tiesas aizgādnībā mantas (naudu un vērtspapīrus), jo attiecībā uz tām bija izvirzīti konkurējoši prasījumi un nebija noskaidrotas pieteicēju tiesības. Saskaņā ar Austrijas tiesībām mantu, kas atrodas tiesas aizgādnībā, var izsniegt vienīgi uz visu pieteicēju kopīga rakstveida pieteikuma pamata vai uz galīga tiesas nolēmuma pamata.

[7] Komisijas Īstenošanas regula (2014. gada 9. decembris), ar ko izveido veidlapas, kuras minētas Regulā Nr. 650/2012 (OV 2014, L 359, 30. lpp.).

[8] Veidlapas spāņu valodas versijā izmantotais īpašības vārds patiešām ir vīriešu dzimtē (*Es válido hasta*), kas varētu radīt neskaidrību attiecībā uz to, vai derīgums attiecas uz kopiju vai pašu apliecību. Tas tā nav citās versijās, piemēram, franču, itāļu vai portugāļu valodu versijās (attiecīgi *elle est valable*, *è valida fino al*, *válida até*).

19. Ar 2019. gada 28. janvāra nolēmumu *Landesgericht Feldkirch* (Feldkirhas apgabaltiesa, Austrija) kā apelācijas tiesa apstiprināja pirmās instances nolēmumu, pamatojoties uz to, ka:

– ar Eiropas mantošanas apliecības kopiju savas tiesības varot pierādīt vienīgi tā puse, kura lūgusi izdot šo apliecību;

– mantošanas apliecības izdošana uz nenoteiktu laiku ir pretrunā Regulas 70. panta 3. punktā paredzētajam ierobežojumam laikā. Līdz ar to tā esot pielīdzināma apliecībai ar parasto derīguma termiņu, kas ir seši mēneši no izsniegšanas datuma [9];

– lai apliecības kopija varētu radīt leģitimizējošu iedarbību, tai ir jābūt derīgai laikā ne tikai pieteikuma iesniegšanas brīdī, bet arī pirmās instances tiesas nolēmuma pieņemšanas brīdī.

20. HC un UE iesniedza kasācijas (revīzijas) sūdzību *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija), kas uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi 70. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz nenoteiktu laiku – pretēji šajā tiesību normā noteiktajam – izdota apliecības kopija bez norādes par derīguma termiņa beigu datumu:

a. ir derīga un spēkā uz nenoteiktu laiku vai

b. ir derīga tikai sešus mēnešus no apliecinātās kopijas izsniegšanas datuma, vai

c. ir derīga tikai sešus mēnešus no cita datuma, vai

d. nav derīga un nav izmantojama Regulas Nr. 650/2012 63. panta vajadzībām?

2. Vai Regulas (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi 65. panta 1. punkts kopsakarā ar tās 69. panta 3. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka apliecība ir spēkā attiecībā uz visām personām, kuras apliecībā konkrēti norādītas kā mantinieks, legātārs, testamenta izpildītājs vai mantojuma pārvaldnieks, un līdz ar to šo apliecību Regulas 63. panta vajadzībām var izmantot arī personas, kas pašas nav lūgušas tās izdošanu?

3) Vai Regulas Nr. 650/2012 69. pants kopsakarā ar tās 70. panta 3. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka ir jāatzīst mantošanas apliecības apliecinātās kopijas leģitimējošā iedarbība, ja tās pirmās iesniegšanas reizē tā vēl bija derīga, tomēr tās derīguma termiņš ir beidzies pirms iestādes nolēmuma pieņemšanas, vai tomēr šī tiesību norma pieļauj tādu valsts tiesību normu, kurā noteikts, ka šai apliecībai jābūt derīgai arī nolēmuma pieņemšanas brīdī?"

III. Tiesvedība Tiesā

21. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika reģistrēts 2020. gada 7. jūlijā.

[9] Patiesībā ierobežojums laikā, uz kuru ir atsauce šajā tiesību normā, attiecas uz kopiju, nevis uz apliecību (skat. šo secinājumu 8. zemsvītras piezīmi).

22. Rakstveida apsvērumus iesniedza Vācijas, Austrijas, Spānijas un Ungārijas valdības, kā arī Komisija. Netika uzskatīts par nepieciešamu noturēt tiesas sēdi.

IV. Analīze

23. Ar trešo prejudiciālo jautājumu – vienīgo, kuru es izskatīšu, – iesniedzējtiesa lūdz interpretēt Regulas 69. pantu un 70. panta 3. punktu.

24. Jautājuma pašreizējā redakcijā ir izvirzīta neesoša alternatīva, jo ar to vienādā līmenī tiek nostādīta ar mantošanas apliecības apliecināto kopiju saistīta leģitimējošā iedarbība un pašai apliecībai noteiktā leģitimācija [10].

25. No lietas materiāliem izriet, ka jautājums attiecas vienīgi uz kopijas spēju radīt leģitimējošu iedarbību. Tā kā kopijas derīguma ilgums ir ierobežots laikā, ir jānosaka precīzs brīdis, kad iestādei, kurā šī kopija ir iesniegta, ir jāpārbauda, vai tā ir un joprojām paliek spēkā laika ziņā.

26. Šajā ziņā principā ir iespējamas divas iespējas: a) izvērtējums ir jāveic, ņemot vērā datumu, kurā ir iesniegts ar kopiju pamatotais pieteikums, un b) šo izvērtējumu var veikt arī attiecībā uz brīdi, kurā kompetentajai iestādei ir jālemj par minēto pieteikumu.

27. Pirms pievērsties šo iespēju izpētei, es izskatīšu dažus Regulas aspektus, kas varētu sniegt skaidrību par strīdu.

A. Eiropas mantošanas apliecība

28. Saskaņā ar Regulas 7. apsvērumu apliecības mērķis ir veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, novēršot šķēršļus, ko saistībā ar personu brīvu pārvietošanos rada grūtības izmantot savas tiesības attiecībā uz mantošanu, kurai ir pārrobežu elementi.

29. Saistībā ar šo mērķi īpaša uzmanība ir jāpievērš tam, lai efektīvi tiktu nodrošinātas mantinieku un legātāru, citu mirušajam tuvu personu, kā arī mantojuma kreditoru tiesības.

30. Tieši šim mērķim atbilst dalībvalstī izdotas apliecības izveide, kas ļauj "katram mantiniekam, legātāram vai apliecībā minētajam tiesību pārņēmējam pierādīt citā dalībvalstī savu mantošanas statusu un tiesības" [11].

1. Izdošanas sistēma un spēks

31. Apliecībai piemīt īpašības, kas pārrobežu mantošanas gadījumos parasti sniedz priekšrocības salīdzinājumā ar līdzīga rakstura iekšzemes dokumentiem.

[10] Ņemot vērā, ka apliecība nenonāk apritē, bet tajā nonāk vienīgi tās kopija (skat. šo secinājumu 37. punktu), pastāv Regulas noteikumi par apliecības mērķi vai tās sekām, kas praksē ir attiecināmi uz kopiju, kurā ir pārņemts tās teksts. Tomēr tas tā nav attiecībā uz katra dokumenta iedarbību laikā: kopijas derīgums beidzas sešus mēnešus pēc tās izdošanas, bet šis termiņš neskar apliecību.

[11] Spriedumi, 2017. gada 12. oktobris, *Kubicka* (C-218/16, EU:C:2017:755, 59. punkts); un 2018. gada 1. marts, *Mahnkopf* (C-558/16, EU:C:2018:138, 36. punkts).

32. Apliecības piemērotība, lai radītu šīs priekšrocības, izriet no tās izdošanas sistēmas [12]. Apliecību:

– izmantojot veidlapu [13], pieprasa iestādei, kurai ir starptautiskā tiesu jurisdikcija Regulas izpratnē un kurai ir objektīva kompetence lemt par mantošanu tās jurisdikcijā esošajās tiesībās;

– izdod standarta detalizētā veidlapā ar ierobežotu vietu brīvam tekstam, un tā ir pieejama dažādās Eiropas Savienības oficiālajās valodās;

– ievērojot valsts tiesībās paredzētās pierādījumu procedūras, izdevējiestādei pirms tās izdošanas ir jāpārbauda apstākļi, kas tiek apliecināti ar apliecību, un jāveic nepieciešamie pasākumi, lai informētu vispirms par pieteikumu un vēlāk par apliecības izdošanu visus mantojuma labuma guvējus;

– izdevējiestāde patur apliecību un to kontrolē. Tai pēc kādas puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas ir jāizdara labojums pārrakstīšanās kļūdas gadījumā, un tā jāatceļ vai jāgroza, ja tiek pierādīts, ka apliecība vai atsevišķas tās daļas neatbilst juridiskajai patiesībai;

– izdevējiestādes lēmumus parasti var pārsūdzēt tiesā.

33. Šīs sistēmas un apliecības vienotā izskata rezultātā vienā dalībvalstī izdota apliecība automātiski rada sekas pārējās valstīs, proti, nav jāveic nekāda procedūra.

34. Apliecība netiek pārbaudīta pēc būtības dalībvalstī, kuras iestādēs to izmanto. Turklāt nepieciešamība veikt tulkojumu aprites nolūkos ir ierobežota, jo tā attiecas tikai uz brīvo tekstu vienotajā veidlapā.

35. Apliecībai visās dalībvalstīs ir vienādas sekas:

– tā ar atspēkojamu prezumpciju pierāda tajā konstatētos apstākļus (kas ir noteikti Regulā);

– tā aizsargā labticīgas trešās personas;

– tā atļauj piekļuvi reģistriem.

36. Tātad nav nozīmes tam, vai dokumentiem, kas tiek izmantoti dalībvalstī, kurā ir iesniegta apliecības apliecinātā kopija, ir vai nav tādas pašas sekas [14].

[12] Regulas VI nodaļas 62.–73. pants.

[13] Īstenošanas regulas Nr. 1329/2014 4. pielikuma IV veidlapa. Šīs veidlapas izmantošana nav obligāta: spriedums, 2019. gada 17. janvāris, *Brisch* (C-102/18, EU:C:2019:34).

[14] Citiem vārdiem sakot, apliecības sekas nosaka Eiropas likumdevējs, līdz ar to nerodas ārvalstu lēmumu un publisku aktu aprites gadījumos raksturīgās šaubas par to, vai ir jāveic ārvalsts "produkta" pielīdzināšana valsts produktam, vai arī ir jāizvēlas ievērot spēku, kāds tam ir izcelsmes valstī, neatkarīgi no tā, vai tas ir vai nav līdzvērtīgs līdzīgam dokumentam saņemšanas valstī.

2. Apliecības aprite

37. Apliecība nenonāk apritē tās oriģinālajā formā. Atšķirībā no citiem dokumentiem, kas izveidoti Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpai [15], un atšķirībā no iekšzemes mantošanas apliecībām dažās dalībvalstīs [16], Regulas 62. pantā paredzētā apliecība paliek izdevējiestādes rīcībā un kontrolē.

38. Turpretim aprite notiek, izmantojot apliecinātu kopiju vai kopijas, kas izsniegtas "pieteikuma iesniedzējam un jebkurai citai personai, kas pierāda likumīgu interesi" [17].

39. Kopijai faktiski piemīt apliecības sekas. Tāpat kā apliecības gadījumā ar kopiju pietiek, lai pierādītu tajā konstatētos apstākļus, kuri ir noteikti Regulā.

40. Apliecības izmantošana nav obligāta [18]. Tomēr, ja tā tiek izmantota, "būtu jāuzskata, ka tā patiesi apliecina apstākļus, kas noteikti saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem vai saskaņā ar jebkādiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro konkrētiem apstākļiem, piemēram, pēdējās gribas rīkojumu spēkā esamībai pēc būtības" [19]. Dalībvalstis nevar pieprasīt citu pierādījumu iesniegšanu, ja vien prezumpcija netiek atspēkota.

41. Apliecinātas kopijas nozīmīgums pārrobežu apritē prasa, lai tās saturs atbilstu juridiskajai patiesībai. Lai nodrošinātu šādu saskaņotību:

– kopijai tiek noteikts ierobežots termiņš: tās spēkā esamība (burtiski tās "derīguma termiņš") ir ierobežota ar tiesību normu, parasti uz sešu mēnešu laikposmu, sākot no tās izsniegšanas datuma [20];

– apliecības grozīšana, labošana vai atsaukšana, kā arī tās spēka pagaidu apturēšana automātiski ietekmē kopijas. Tādējādi, pastāvot kādam no šiem apstākļiem, izdevējiestādei ir nekavējoties jāinformē personas, kurām tā ir izsniegusi apliecinātās kopijas, lai novērstu to nelikumīgu izmantošanu [21].

42. Tomēr Regula pieļauj kopijas derīguma (spēkā esamības) termiņa pagarināšanu pēc tā beigām [22]. Atšķirībā no kopijas izsniegšanas procedūras tās pagarināšanas sistēma Regulā nav reglamentēta.

[15] Piemēram, apliecība, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 53. pantā, vai apstiprinājums, kas paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 805/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.), 9. pantā. Salīdzinājums ir jāsaprot tādējādi, ka tas neskar dažādu Eiropas rakstura dokumentu ar kopēju nosaukumu "apliecība" identitāti saistībā ar tā iedabu, mērķi vai sekām.

[16] Piemēram, *Erbschein* Vācijā.

[17] Regulas 70. panta 1. punkts un 72. apsvērums.

[18] Regulas 69. apsvērums. Arī apliecība netiek izmantota preferenciāli. Eiropas vai valsts apliecības izmantošana ir vienīgi ieinteresētās personas izvēle.

[19] Regulas 71. apsvērums.

[20] Regulas 70. panta 3. punkts.

[21] Regulas 71. panta 3. punkts un 73. panta 2. punkts, kā arī 72. apsvēruma beigu daļa. Tomēr citas personas netiek informētas (skat. šo secinājumu 54. punktu).

[22] Regulas 70. panta 3. punkts.

B. Kopijas derīguma novērtēšanas brīdis

43. Kā esmu izklāstījis iepriekš, uz iesniedzējtiesas trešo jautājumu dalībvalstu praksē un doktrīnā ir sniegtas dažādas atbildes. Līdzīgi pastāv domstarpības, kas atspoguļotas valstu, kas ir iestājušās šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, un Komisijas apsvērumos.

44. Patiesībā vispirms ir jānosaka, vai noteicošā brīža izvēle, izvērtējot kopijas derīgumu laikā, var tikt atrisināta, piemērojot Regulu, vai arī, gluži pretēji, tas netiek reglamentēts Eiropas līmenī.

45. Šajā saistībā pastāv (saprātīgi) argumenti, kas aizstāv pilnīgi pretējus risinājumus:

– ar pirmo nostāju tiek apgalvots, ka tas, ka Regulā attiecībā uz šo gadījumu nekas nav minēts, nozīmē, ka risinājums ir jāatrod katras dalībvalsts tiesībās [23];

– saskaņā ar otro nostāju atbilde izriet no pašas Regulas. Atsevišķas tās frāzes, kā arī iemesli, kas saistīti ar mērķi atvieglot mantojuma pārvaldību, ļauj apgalvot, ka atbilstošais brīdis, lai noteiktu, vai kopija derīga laikā, ir tad, kad tā tiek iesniegta procedūrā, kurā, pamatojoties uz to, tiek pieņemts nolēmums [24].

46. Ievērojot nianses, ko norādīšu turpmāk un kas attiecas uz Regulas mērķu daudzveidību – viens no tiem ir mantojuma pārvaldības atvieglošana –, es atbalstu otro nostāju.

47. Es tomēr saprotu, ka ir leģitīmi apšaubīt, ka Eiropas likumdevējs, detalizēti regulējot apliecības izdošanas kārtību, ir vēlējies noteikt kopijas derīguma novērtēšanas brīdi, tādējādi novēršot valsts procesuālo tiesību normu piemērošanu.

48. Lai gan Regulā skaidri nav piedāvāts risinājums šim jautājumam, man šķiet iespējams to noteikt, izmantojot interpretāciju, kas atbilst parastajiem interpretācijas kritērijiem (izņemot gramatisko interpretāciju, jo, atkārtoju, Regulā šajā ziņā nav skaidra noteikuma). Nav šaubu par to, ka tiesiskās drošības interesēs būtu rast vienotu atbildi visā Savienībā [25].

49. Turklāt ar šādu vienotu atbildi tiktu nodrošināta vienāda apliecības iedarbība, ja tās kopijas tiek uzrādītas izskatīšanai vienlaicīgi vairāk nekā vienā dalībvalstī. Ja šādā situācijā kopijas derīguma termiņa izvērtēšanas brīža noteikšana tiktu atstāta katras no šīm valstīm ziņā, izskatīšana vienlaicīgi dažādās valsts tiesās varētu radīt atšķirīgas sekas, ņemot vērā atšķirīgo kopijas derīguma vērtējumu (kas atbilstu vērtējumam dažādos laikos) jebkurā no tām [26].

[23] Austrijas valdības rakstveida apsvērumi, 41. un nākamie punkti, un Ungārijas valdības rakstveida apsvērumi, 18. punkts. Doktrīnā par labu šādai nostājai tostarp skat. Schmitz, S.D., "Das Europäische Nachlasszeugnis", *RNotZ*, 2017, 269. lpp., īpaši 286. lpp.

[24] Šāda interpretācija attiecībā uz piekļuvi zemesgrāmatām ir aizstāvēta, Schmidt, J., "Artikel 70 EuErbVO", *beck-online Grosskommentar*, 2020, 17.5. piezīme; Perscha, A., "Art 70 EuErbVO. Beglaubigte Abschriften des Zeugnisses", no: Deixler-Hübner, A. un Schauer, M. (red.), *Kommentar zur EU-Erbrechtsverordnung*, Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2020, 19. piezīme; un, vispārīgi, Dutta, A., "Artikel 69 EuErbVO", *MünchKomm zum BGB*, 11. sējums, 2020, 4. piezīme. Pamatlietā šādu viedokli kopīgi pauž Komisija un Spānijas un Vācijas valdības (lai gan pēdējās minētās gadījumā ir nianses).

[25] Izņemot Īriju un Dāniju.

[26] Komisijas rakstveida apsvērumu 22. punkts un Vācijas valdības rakstveida apsvērumu 28. punkts.

1. Sistēmiskā interpretācija

50. Regulā ir ietvertas frāzes, kas prasību par kopijas derīgumu laikā saista ar pirmo brīdi, kad tās turētājs to iesniedz iestādē, kurai jālemj par viņa pieteikumu. Kurš tieši ir šis brīdis (pieteikuma iesniegšana vai cits, vēlāks brīdis) – tas ir atkarīgs no procedūras rakstura un noteikumiem, kas to reglamentē attiecīgajā dalībvalstī.

51. Šāda saikne izriet no 63. panta 1. punktā izmantotajiem vārdiem "izmantot" un "atsaukties", kā arī no atsauces uz personu, kuras rīcībā ir kopija un kurai, lai tā "varētu izmantot" apliecību pēc tam, kad ir beidzies kopijas derīguma termiņš, ir jālūdz to pagarināt atbilstoši 70. panta 3. punktam.

52. Izmantotais formulējums liecina par darbību, kas ir pabeigta tās veikšanas brīdī: "izmantošana" apraksta kopijas pieprasīšanas vai tās iesniegšanas kompetentajā iestādē darbību. Persona, kas "atsaucas" uz kādu statusu, pierāda, ka tai ir šāds statuss tieši tajā brīdī. Kopijai, kas ir šo darbību priekšmets vai ir saistīta ar tām, ir jābūt derīgai attiecīgās darbības veikšanas brīdī.

53. Regulas 71. apsvērumā ir noteikts, ka "aizsardzība būtu jānodrošina, ja tiek iesniegtas apliecinātas kopijas, kuras joprojām ir derīgas". No šīs frāzes var secināt, ka kopija, kas bija spēkā tās iesniegšanas brīdī, var radīt sekas pat pēc tās termiņa beigām [27].

54. Taisnība, ka minētajā frāzē ir norādīta ļoti konkrēta situācija, līdz ar to tās tvērums ir ierobežots [28]: tā ietekmē to trešo personu aizsardzību, kuras veic maksājumus vai nodod (vai saņem) īpašumu no personas, kura šajā kopijā ir norādīta kā tiesīgā persona. Šīs trešās personas [29] nesaņem nekādu paziņojumu par apliecības spēka apturēšanu, kas var notikt tās labošanas, grozīšanas vai atsaukšanas procesā (Regulas 73. panta 1. punkta a) apakšpunkts).

55. Šajā laikposmā kopijas spēku var apstrīdēt; tomēr attiecībā uz manis minētajām trešām personām tā laika ziņā joprojām ir spēkā [30], jo tā nebija apstrīdēta brīdī, kad tika tām iesniegta, un nav paredzēts, ka apliecības izdevējiestādei tās būtu jāinformē par izmaiņām saistībā ar šādu dokumentu.

56. Katrā ziņā es uzskatu, ka tiesību normas, kuras es tikko minēju, drīzāk apstiprina pieņēmumu par (netiešu) vienotu risinājumu, nevis vairākām valstu pieejām.

2. Teleoloģiskā interpretācija: novērst šķēršļus, kas izriet no mantošanas pārrobežu rakstura

57. Tas, ka pirmā kopijas iesniegšana ir noteicošais brīdis, lai novērtētu tās derīgumu laikā, atbilst argumentiem, kas saistīti ar šo dokumentu sistēmas mērķiem.

[27] Komisijas rakstveida apsvērumu 25. punkts un Spānijas valdības rakstveida apsvērumu 45. punkts.

[28] Papildus apstāklim, ka atsaucei tās sistemātiskas atrašanās vietas dēļ (preambulā) nav normatīva rakstura.

[29] Atšķirībā no tām, kurām apliecinātās kopijas tiek izsniegtas saskaņā ar 70. panta 1. punktu.

[30] Izņemot gadījumu, ja maksājuma vai darījuma veikšanas laikā viņi jau ir zinājuši par apliecības apstrīdēšanu vai arī rupjas nolaidības dēļ šo faktu ir ignorējuši: skat. 69. panta 3. un 4. punktu *in fine*.

58. Ja kopijas (sākotnējā) iesniegšana nebūtu galvenais laika elements un tā tiktu atkārtoti pieprasīta citā vēlākā brīdī, gan ieinteresētajām personām, gan iestādēm, kurām ir kompetence mantošanas jomā, tiktu radīti kavējumi un būtu jāveic papildu pasākumi un jāpieliek papildu pūles [31].

59. Aprakstītā argumentācija tieši ir saistīta ar iemesliem, kas iedvesmoja izveidot apliecību. Ar tās ieviešanu īpaši tika cerēts:

– "efektīvā veidā [nodrošināt] mantinieku un legātāru, citu mirušajam tuvu personu, kā arī mantojuma kreditoru tiesības" un

– izveidot "ātru, vienkāršu un efektīvu mantošanas lietu ar pārrobežu elementiem nokārtošanu" [32].

60. Šo mērķu sasniegšana varētu tikt apdraudēta, ja papildus tās iesniegšanas brīdim kopijas derīgums tiktu prasīts brīdī, kad iestāde, kurā tā tiek iesniegta, pieņem galīgo lēmumu. Pastāv bažas, ka, ja tas tā būtu, praksē gadījumi, kādos ieinteresētajai personai būs jālūdz izdevējiestādei pagarinājums vai jauna kopija, pārsniegtu to gadījumu skaitu, kuros tas nebūtu jādara.

61. Novērtējot priekšrocības un trūkumus, ir jāņem vērā, ka kopijas izdevēja iestāde parasti [33] atrodas citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā tā tiek iesniegta, tādējādi pieteikumu atkārtota iesniegšana neizbēgami radītu kavēšanos un papildu izmaksas [34]. Tādā pašā veidā ciestu arī sistēmas ātrums, vieglums un efektivitāte.

62. Turklāt, kā uzsver Vācijas valdība [35], ar papildu termiņu, ko sniegtu apliecinātās kopijas pagarinājums vai atjaunošana, varētu nepietikt, lai nodrošinātu tā spēkā esamību lēmuma pieņemšanas dienā. Pastāvot šādai iespējamībai, būtu nepieciešami secīgi pieteikumi par pagarināšanu vai atjaunošanu atkarībā no tā, vai process ir garāks vai īsāks.

63. Kopumā es uzskatu, ka Regulas prasībām neatbilst situācija, kurā ieinteresētajai personai pēc vispārīgā noteikuma būtu noteikts pienākums lūgt pagarināt kopiju – vai izsniegt jaunu kopiju –, ja uzrādītā kopija tajā procesa brīdī, kad tā tika iesniegta, bija derīga un spēkā esoša.

C. Apliecības (un tās kopiju) atbilstība juridiskajai realitātei

64. Tomēr ir iespējams, ka pēc sākotnējā brīža, kurā iesniegta kopija, pastāv šaubas vai norādes par to, ka apliecība varēja tikt labota, grozīta, atsaukta vai apturēta. Šādā gadījumā kopija varētu pēkšņi vairs neatbilst pašai apliecībai.

[31] Doktrīna, kas tostarp minēta šo secinājumu 24. zemsvītras piezīmē; arī Vācijas valdības rakstveida apsvērumi, 25., 26. un 29. punkts, kā arī, lai arī mazāk izvērsti, Komisijas rakstveida apsvērumi, 26. punkts.

[32] Regulas 7. un 67. apsvērums.

[33] Apliecība, kas izdota vienā dalībvalstī, lai to izmantotu citā, pirmajā dalībvalstī rada Regulā paredzētās sekas atbilstoši tās 62. panta 3. punktam.

[34] Regulā, kā jau esmu norādījis, nav reglamentēta pagarināšanas procedūra. Loģiski ir uzskatīt, ka gadījumā, kad apliecība nav grozīta vai atsaukta, pagarinājums notiek automātiski, ja vien izdevējiestādei nav informācijas par pretējo. Tomēr šis jautājums ir atstāts dalībvalstu ziņā ar nosacījumu, ka tiek ievēroti līdzvērtības un efektivitātes principi.

[35] Tās rakstveida apsvērumu 26. punkts.

65. Nodoms atvieglot mantojuma, kam ir pārrobežu ietekme, pārvaldību ir Regulas galvenais mērķis, bet tā nav absolūta prasība. Tas pastāv līdzās vēlmei saglabāt apliecinātās informācijas un juridiskās realitātes identiskumu. Šis nodoms savukārt izpaužas kā nepieciešamība nodrošināt atbilstību starp realitāti un apliecību un starp apliecību un tās kopijām.

66. Procedūrā, kas balstīta uz sacīkstes principu, puse, kurai apliecības saturs ir nelabvēlīgs, ir ieinteresēta pievērst uzmanību šiem apstākļiem, un vajadzības gadījumā tā var paziņot strīda izskatīšanā iesaistītajai iestādei iespējamos grozījumus oriģināldokumentā (apliecībā), kas veikti pēc iesniegtās kopijas izsniegšanas [36].

67. Šajā ziņā nekas neliedz iestādei, kurai jāizskata strīds, novērtēt to apgalvojumu nozīmīgumu, ar kuriem tiek apšaubīta apliecības vai kopijas atbilstība realitātei, un pieprasīt *jaunu* dokumentu, kas atbilst realitātei.

68. Citādi ir procedūrās, kurās nepastāv pienākums informēt par lietu citas ieinteresētās personas vai potenciālos cietušos, lai tie ierastos lēmējinstitūcijā. Kā jau iepriekš paskaidroju, Regulā ir paredzēti pasākumi [37], kas rada risinājumu šādos gadījumos.

69. Proti, izdevējiestādei ir jāinformē par jebkādām izmaiņām attiecībā uz apliecību personas, kurām tā ir izdevusi kopiju [38], lai novērstu to nelikumīgu izmantošanu [39]. Manuprāt, puse, kas neinformē (saņēmējas valsts iestādi, kurā tā ir iesniegusi kopiju) par to, ka kopija vairs neatbilst oriģinālajai apliecībai, jo tā ir atsaukta, labota vai grozīta, rīkojas nelikumīgi.

70. Visbeidzot, ja iestādes, kurā iesniegta kopija, rīcībā, izmantojot citus līdzekļus, nonāk pierādījumi, kas saprātīgi pamato tās šaubas par oriģinālās apliecības statusu, nekas neliedz tai pieprasīt ieinteresētajai personai pierādīt šo apstākli.

71. Kā jau norādīju, Regula ļauj kopijas turētājam lūgt to pagarināt vai izsniegt jaunu kopiju [40] bez jebkādiem nosacījumiem [41]. Šis noteikums atšķiras no sākotnējā Komisijas priekšlikumā ietvertā, kura 43. pantā kopijas spēkā esamība bija ierobežota ar trim mēnešiem [42]. Sākotnējā izsniegšana nebija paredzēta uz ilgāku laiku, kā arī nebija paredzēts pagarināt derīgumu kopijai, kuras derīguma termiņš ir beidzies. Vienīgā iespēja ieinteresētajai personai bija lūgt izsniegt jaunu kopiju.

[36] Parasti tai ir arī jāpierāda šīs izmaiņas. Šādā gadījumā tā var pieprasīt apliecības kopiju kā persona, kurai ir "likumīga interese" Regulas 70. panta 1. punkta izpratnē.

[37] Šo secinājumu 41. punkts.

[38] Regula neierobežo šo pienākumu. Pēc manām domām, iestāde no pienākuma netiek atbrīvota pēc sešiem mēnešiem: nav noteikts, ka pieteikumu par kopijas derīguma termiņa pagarināšanu var iesniegt vienīgi pēc tās derīguma termiņa beigām.

[39] Tiklīdz šis fakts ir paziņots, personām, kurām ir izsniegta spēkā esošā kopija (proti, tāda, kuras derīgums vēl nav beidzies), nav jāgaida, līdz beigsies sešu mēnešu termiņš, lai lūgtu jaunu dokumentu tādēļ, ka iepriekšējais dokuments ir kļuvis spēkā neesošs.

[40] Lai gan šajā ziņā Regulā nekas nav minēts, šķiet saprātīgi saistīt kopijas pagarināšanu ar gadījumu, kad apliecība nav grozīta, un pieteikumu jaunas kopijas izsniegšanai ar gadījumu, kad tā ir grozīta. Nekas neliedz izvēlēties otro iespēju arī tad, ja oriģināls nav mainīts.

[41] Pretēji tam, kas notiek, to izsniedzot uz laiku, kas pārsniedz sešus mēnešus, kas ir iespējams, bet atbilstoši Regulas 70. panta 3. punktam vienīgi "izņēmuma gadījumos, kas pienācīgi pamatoti". Nav norāžu uz gadījumiem, uz kuriem attiektos izņēmums. Manuprāt, sākotnējai aplēsei, ka process ilgs vairāk nekā sešus mēnešus, nevajadzētu būt vienam no tiem, jo nav retums, ka vidējais tipisko mantošanas procedūru ilgums pārsniedz sešus mēnešus, it īpaši dažās dalībvalstīs.

[42] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, lēmumu un autentisku aktu atzīšanu un izpildi mantošanas jomā un par Eiropas mantojuma apliecības izveidi (COM(2009) 154 *final*).

72. Attiecīgā laikposma īsums izraisīja tiesību komentētāju un speciālistu nelabvēlīgu reakciju [43]. Priekšlikuma 43. pants tika grozīts Eiropas Parlamentā, kurš ierosināja pašreizējo redakciju.

73. Iznākumā izmantotais elastīgākais risinājums ļauj mierīgi sadzīvot Regulas mērķiem:

– no vienas puses, tiek ņemts vērā kopijas iesniegšanas datums kā brīdis, kurā parasti ir jāizvērtē tās derīgums laika ziņā;

– no otras puses, ar to tiek ieviesti mehānismi, lai apstiprinātu apliecības un kopijas identiskumu gadījumā, ja, pieņemot lēmumu, iestādei ir šaubas par kopiju, kuras termiņš pa to laiku ir beidzies.

74. Es uzskatu, ka tādējādi tiek nodrošināts līdzsvars starp vēlmi, lai ieinteresētās personas saņemtu "ātru, vienkāršu un efektīvu mantošanas lietu ar pārrobežu elementiem nokārtošanu", un vēlmi, lai kompetentās iestādes pārliecinātos par apliecībā iekļautās un kopijā pārņemtās informācijas pareizību.

75. Tādējādi ar lielāku uzticību tiek ievērota prezumpcija, ka personai vai personām, kuras ir minētas apliecībā (šajā gadījumā kā mantinieki), ir norādītās tiesības vai pilnvaras, ievērojot vienīgi apliecībā paredzētos nosacījumus vai ierobežojumus, un ar apliecināto kopiju šī informācija vienīgi tiek nodota citas dalībvalsts kompetentajām iestādēm.

V. Secinājumi

76. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu uz *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) trešo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi 69. pants kopsakarā ar tās 70. panta 3. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka ir jāatzīst Eiropas mantošanas apliecības apliecinātās kopijas iedarbība, ja tās pirmās iesniegšanas reizē tā bija derīga, lai gan tās derīguma termiņš ir beidzies pirms lūgtā iestādes lēmuma pieņemšanas.

Izņēmuma gadījumā, ja pastāv pamatoti iemesli aizdomām par to, ka Eiropas mantošanas apliecība tikusi labota, grozīta, atsaukta vai apturēta pirms šīs iestādes lēmuma pieņemšanas, tā var lūgt iesniegt jaunu kopiju vai kopiju ar pagarinātu derīguma termiņu.

[43] Skat. Crône, R., "Le certificat successoral européen", no: Khairallah, G. un Revillard, M., *Perspectives du droit des successions européennes et internationales*, Defrénois, Lextenso éditions, 2010, 155. lpp., īpaši 168. lpp. Arī *Conseil des Notariats de l'Union Européenne* (Eiropas Savienības notāru padomes) 2009. gada 11. decembra nostāju jautājumā par Komisijas priekšlikumu, kas pieejama http://www.notaries-of-europe.eu/index.php?pageID=4976, 6. lpp. Ar vienu no alternatīvām tika paredzēts izveidot elektroniskās mantošanas apliecības un veicināt valsts mantošanas dokumentu reģistru savstarpēju savienojamību: tā kā iestādēm būtu tūlītēja piekļuve informācijai, nebūtu nepieciešams pakļaut kopijas derīgumu kādam termiņam. Komisija atbalstīja pētījumus šajā ziņā, ar kuru rezultātiem var iepazīties Eiropas e-tiesiskuma portālā (https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-es.do?init=true). Pašlaik savstarpēji savienoti ir tikai daži valstu mantošanas apliecību reģistri.